

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoPom/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5916986478
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5916986478.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa - S. R., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom R. L. XXX/XX, Q., v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok - odbor sociálnych vecí a rodiny, maloleté dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky G. R., rod. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R. L. XXX/XX, Q., dieťa rodičov: matka - K. R., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R. L. XXX/XX, Q., t. č. ÚVTOS Nitra - Chrenová, Vašinova 124/59, Nitra - Chrenová a otec - Z. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. X. Z. XX, C., v štádiu rozhodovania o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p., na základe odvolania otca proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č.k. 7PPOm/1/2016-15 zo dňa 4.3.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie okresného súdu.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd postupujúc podľa § 75a O.s.p. nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletý S. R. sa dočasne odovzdáva do starostlivosti Krízového strediska LUMEN, Sídlisko SNP 742, 022 04 Čadca.

Konanie o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p. začal súd podľa 81 ods. 1 O.s.p. z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany. K podaniu podnetu viedla prioritne okolnosť, že stará matka (v náhradnej starostlivosti ktorej sa maloletý na základe rozhodnutia súdu nachádzal) nie je schopná v dôsledku nadmerného požívania alkoholických nápojov zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť o maloletého a šetrením v rodine neboli nájdené žiadne osoby vhodné pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti o dieťa.

Z dostupného spisového materiálu okresný súd zistil, že maloletý S. bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 7P/78/2011-74 zo dňa 19.1.2012 (nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 21.2.2012) zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom G. R., nar. XX.XX.XXXX a S. R., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom R. L. XXX/XX., Q.. Medzičasom starý otec dieťaťa zomrel dňa X.XX.XXXX a po jeho úmrtí náhradnú osobnú starostlivosť dieťaťa poskytovala stará matka. Z obsahu úradného záznamu zo dňa 13.11.2015 spísaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately mal súd za preukázané, že stará matka dieťaťa po jej prepustení z práce začala nadmerne požívať alkoholické nápoje (je tomu tak približne dva týždne pred spísaním záznamu), požíva tvrdý alkohol denne, pod vplyvom alkoholu sa nedokáže postarať nielen o vnuka, ale ani o seba. Dňa 11.11.2015 starú matku našiel jej syn S. R. opitý v krvi na zemi, zavolali záchranku, po ošetrení ju odviezli do nemocnice. Túto skutočnosť potvrdili S. R. a Z. O. vo svojej výpovedi na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok. Stará matka dieťaťa bola hospitalizovaná od 15.11. do 18.11.2015 na psychiatrickom oddelení Vojenskej nemocnice v Ružomberku pre problémy závislosti od alkoholu a od 18.11.2015 do 26.11.2015 na internej klinike. Starej matke zo strany ÚPSVaR bolo vysvetlené, že je potrebné, aby absolvovala detox a následne

ústavné protialkoholické liečenie, ktoré má doporučené aj z interného oddelenia. Na žiadosť sociálneho kurátora bol maloletý S. dňa 16.11.2015 umiestnený do "Centra sociálnych služieb ANIMA, Liptovský Mikuláš". Po návrate starej matky z liečenia a po vyjadrení jej ošetrojúcej lekárky, že stará matka abstínuje, maloletý opätovne sa vrátil do jej opatery. Zo správy Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok, fakultná nemocnica interná klinika Ružomberok mal súd preukázané, že stará matka bola vyšetrená na pohotovostnej službe internej kliniky v dňoch 28.12.2015, 4.1.2016, 24.1.2016 a 25.1.2016, k posúdeniu jej zdravotného stavu a pre podozrenie zo závislosti požívania alkoholických nápojov bolo doporučené psychiatrické vyšetrenie. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny intenzívnejšie spolupracoval s rodinou, monitoroval situáciu. Aj starostlivosť starej matky o dieťa sa zlepšila, avšak iba prechodne. Podľa obsahu úradného záznamu spísaného na ÚPSVaR Ružomberok zo dňa 2.3.2016 S. R. oznámil, že stará matka dieťaťa začala znova požívať nadmerne alkoholické nápoje, je už 4 dni v stave vysokej opitosti, pod vplyvom alkoholu je veľmi vulgárna a nemá zábrany ani pred maloletým S., ktorý je s ňou v dome sám. Na tomto základe sa vedúci oddelenia SPODaSK a Mestská polícia v uvedený deň o 18.30 hod. dostavili do domácnosti starej matky, tá javila známky vysokej opitosti, nebola schopná vôbec komunikovať, nevnímala okolie, pri sebe mala fľašu vodky. O dieťa bola ochotná sa postarať pani O., príbuzná nebohého starého otca, ktorá však uviedla, že sa o maloletého môže postarať iba jednu noc.

Okresný súd v posudzovanej veci sa stotožnil v celom rozsahu so skutkovými a právnymi dôvodmi podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, odbor sociálnych vecí a rodiny na nariadenie predbežného opatrenia, konštatujúc splnenie všetkých predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a O.s.p. Súd poukazuje na to, že stará matka maloletého dieťaťa opakovane podľahla nadmernému požívaniu alkoholických nápojov a bez podrobenia sa ústavnej protialkoholickému liečby nie v súčasnosti schopná riadne zabezpečiť výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa, neboli zároveň zistené žiadne blízke osoby, schopné a vhodné vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť. Preto súd za zisteného skutkového stavu, že od 4.3.2016 sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti (v domácnosti príbuznej po dohode môže dieťa zostať iba do 4.3.2016), vzhľadom na liehavú potrebu rýchleho, operatívneho zákroku, keď zdravie alebo priaznivý vývoj maloletého dieťaťa môže byť vážne ohrozený alebo narušený a nariadeným predbežným opatrením súd dočasne odovzdal maloletého S. R. do starostlivosti Krízového centra LUMEN, sídlisko SNP 742, Čadca. Súd dodal v rozhodnutí, že predbežné opatrenie trvá najmenej po dobu 3 mesiacov, ak počas tejto doby začne konať vo veci samej (na návrh alebo ex off) predlžuje sa doba trvania predbežného opatrenia až do doby, kým sa rozhodnutie vo veci samej nestane vykonateľným. Poukazuje aj na § 77 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Návrh na zrušenie predbežného opatrenia pritom môže podať ktorýkoľvek z účastníkov konania.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Označil za nepravdivé informácie od starej matky dieťaťa, že on sa o maloletého v minulosti nezaujímal. Práve naopak, s dieťaťom sa stretával pravidelne jedenkrát za mesiac vždy po dohode so starou matkou. Plnil si pravidelne svoju vyživovaciu povinnosť. Aj v novembri 2015 ohlásil návštevu dieťaťa, ale už keď prišiel, dieťa na adrese trvalého bydliska sa nenachádzalo. Syn starej matky S. R. ho informoval, že dieťa je u Z. O., z dôvodu hospitalizácie starej matky v nemocnici s podozrením na zápal pankreasu. Po viacerých pokusoch v decembri 2015 o dohodu stretnúť sa s dieťaťom, stará matka stretnutia odkladala. Dohodli sa na stretnutí až dňa 26.12.2015, keď sa však za dieťaťom vybral spolu aj so svojimi rodičmi, telefonicky ho kontaktovala stará matka, že nemusia chodiť, lebo odcestujú k príbuznej, ktorá medzičasom náhle ochorela, čo však pravda nebola, pretože aj z odôvodnenia uznesenia okresného súdu vyplýva, že stará matka dieťaťa bola 28.12.2015 vyšetrená v ústavnej pohotovostnej službe na internej klinike, kde jej bolo doporučené psychiatrické vyšetrenie. Vzhľadom k tomu, že jeho návštevy s dieťaťom boli vopred dohodnuté so starou matkou, tá počas jeho prítomnosti nepožívala alkoholické nápoje, on nevedel o jej problémoch s alkoholom, ktoré jej neumožňovali adekvátnu starostlivosť o maloletého. O jej psychickom stave ho neinformoval ani syn starej matky, ani nikto z jej okolia. Jeho návštevy dieťaťa prebiehali tak, že syna si vyzdvihol v mieste jeho trvalého bydliska a v určenom čase ho na tom istom mieste starej matke odovzdal. Otec zvýraznil, že tak on, ako aj jeho rodičia majú záujem o maloleté dieťa, chcú sa podieľať na jeho výchove. Vzhľadom na to, že nepracuje v mieste svojho trvalého bydliska ale hľadá si prácu v jeho okolí, počas jeho neprítomnosti sa o maloletého postarajú jeho starí rodičia Z. D. a A. D. s tým, že on (otec) bude chodiť na víkendy domov. V mieste jeho trvalého bydliska sú vhodné podmienky na výchovu maloletého, v blízkosti bydliska sa nachádza aj základná škola, ktorú by mohol navštevovať. Z týchto dôvodov otec navrhuje zrušenie rozhodnutia okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia,

zároveň žiada, aby súd maloletého zveril do jeho starostlivosti s tým, že s výchovou dieťaťa počas jeho prítomnosti v práci budú pomáhať jeho rodičia Z. D. a A. D..

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca (na čl. 25, 26) prioritne poukazuje na skutočnosť, že predbežné opatrenie má len dočasný charakter, jeho úlohou je riešiť situáciu v čase, keď táto neznesie odklad. Vzniknutú situáciu zamestnanci oddelenia SPODaSK museli neodkladne riešiť, starú matku dieťaťa (v náhradnej výchove ktorej sa maloletý nachádzal) našli v stave ťažkej opitosti, nebola schopná komunikovať. Zdravie a priaznivý vývoj maloletého boli absenciou starostlivosti vážne ohrozené. Oddelenie SPODaSK nedisponovalo v tom čase žiadnym telefonickým kontaktom na biologického otca dieťaťa, vzhľadom na existujúcu naliehavú situáciu bolo dieťa dočasne umiestnené do krízového strediska, bolo objektívne nemožné zistiť v krátkom čase kontakt na otca dieťaťa a overiť skutočnosť, či má dieťa vytvorený vzťah k otcovi, či to nie je pre neho neznáma osoba a pod. Následne po získaní telefonického kontaktu na otca dieťaťa, kedy už aj stará matka podstúpila hospitalizáciu v zdravotníckom zariadení a toho času je hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, bol otec dieťaťa kontaktovaný oddelením SPODaSK, bola mu vysvetlená celková situácia, potreba vydania predbežného opatrenia ako aj jeho dočasný charakter, rovnako aj vysvetlenie o ďalšom postupe a o tom, že v následnom konaní vo veci samej, ktoré bude prebiehať sa môže ako otec dieťaťa uchádzať o zverenie dieťaťa do svojej starostlivosti a žiadať zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Otec dieťaťa zároveň bol pozvaný na oddelenie SPODaSK za účelom poskytnutia podrobného poradenstva aj o podmienkach, ktoré musí ako otec dieťaťa splniť, ak má záujem o zverenie dieťaťa do svojej starostlivosti. Na základe informácií podaných zo zariadenia, do ktorého bolo dieťa umiestnené, sa toho času nachádza maloletý S. v profesionálnej rodine Krízového centra LUMEN, Čadca u pani R., ktorá si dieťa v Ružomberku osobne prevzala, v novom rodinnom prostredí sa maloleté dieťa dobre adaptovalo, je tam spokojné. S poukazom na vyššie uvedené orgán SPODaSK odporúča odvolaniu otca v danom štádiu nevyhovieť, nakoľko vydanie uznesenia bolo plne v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Otec napokon môže všetky svoje práva uplatniť v následnom konaní vo veci samej, kde bude priestor preukázať, ktoré tvrdenia sú pravdivé, ako aj, či má otec vytvorené podmienky pre starostlivosť o syna.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), aplikáciou postupu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) preskúmal vec v rozsahu danom v § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p.

Podľa § 75a ods. 1 O.s.p., ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd bez návrhu alebo na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

Odvolací súd po preskúmaní spisu v plnom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia uvádzané súdom prvého stupňa, ktoré ho viedli k nariadeniu predbežného opatrenia a k odovzdaniu dieťaťa do starostlivosti krízového strediska LUMEN Čadca. Okresný súd sa vyporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami, ktoré Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok v podnete na nariadenie predbežného opatrenia uviedol, nutnosť okamžitého zásahu v najlepšom záujme dieťaťa podľa názoru odvolacieho súdu bola osvedčená.

Ustanovenie § 75a O.s.p. vymedzuje dve alternatívne predpoklady, ktorých naplnenie (aspoň jednej z nej) je nevyhnutné pre použitie predmetnej normy. V konkrétnej posudzovanej veci boli však naplnené obidve zároveň. Maloletý sa ocitol bez akejkoľvek starostlivosti, keďže stará matka z dôvodu nadmerného požívania alkoholických nápojov starostlivosť dieťaťu poskytnúť nemôže, matka maloletého je vo výkone trestu odňatia slobody, v okruhu príbuzných zo strany starej matky a matky nebola známa žiadna osoba, ktorá by bola ochotná a vhodná dieťaťu aspoň dočasne poskytnúť patričnú opateru. V dobe rozhodovania súdu prvého stupňa neboli známe žiadne informácie o záujme otca poskytnúť starostlivosť a opateru svojmu dieťaťu. Tým, že sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, bolo ohrozené aj jeho zdravie a ďalší vývoj, nutnosť zabezpečenia jeho dennodenných potrieb (stravovania, zdravotnej starostlivosti, výchovy, hygieny a pod.) okamžitý zásah súdu bezpodmienečne vyžadovala. Za existujúcej situácie ku dňu rozhodnutia súdu zvolený prostriedok - nariadenie

predbežného opatrenia a dočasné odovzdanie dieťaťa do starostlivosti krízového centra bolo akceptovateľným prostriedkom právnej ochrany dieťaťa.

Krajský súd pozitívne hodnotí záujem otca poskytnúť starostlivosť svojmu dieťaťu a nespochybňuje jeho právo na dieťa. Otec poukazuje v skutkových odvolacích tvrdeniach na pravidelné stretnutia s dieťaťom po dohode so starou matkou dieťaťa. Vzhľadom na tieto okolnosti je podľa názoru odvolacieho súdu v danom štádiu rozhodovania osvedčený záujem otca o maloletého S., avšak doposiaľ nie je osvedčené, či existuje aj reálna možnosť u otca pre starostlivosť o dieťa. Otec k odvolaniu nepriložil žiadne dôkazy, napr. stanovisko príslušného úradu sociálnych vecí a rodiny z miesta bydliska, prípadne vyjadrenie obecného úradu z miesta bydliska o osobných, rodinných pomeroch, ktorým by osvedčil, že má vytvorené také podmienky, ktoré by v aktuálnej dobe rozhodovania umožnili záver o jeho spôsobilosti a reálnej možnosti maloletého vychovávať a zaopatríť.

Otázky, či sú/nie sú splnené podmienky výchovy a starostlivosti v rodinnom prostredí otca budú predmetom dokazovania o vec samú (t.j. v otázke výchovy dieťaťa). Vzhľadom však na prejavovaný záujem otca prezentovaný ním v odvolaní a v jeho rozhodnutí zabezpečiť starostlivosť o syna, ako aj na jeho skutkové tvrdenia o realizovaných stretnutiach so synom v minulosti, bude povinnosťou okresného súdu neodkladne požiadať príslušný orgán starostlivosti o rodinu s deťmi, ako aj príslušný orgán z miesta bydliska otca o prešetrenie jeho osobných a rodinných pomerov a za situácie, že bude osvedčené zo zadovaných dôkazov reálna možnosť otca vytvoriť pre dieťa vhodné výchovné prostredie, okresný súd predbežným opatrením maloletého zverí do jeho starostlivosti až do obdobia právoplatného skončenia konania o vec samú.

Z týchto dôvodov krajský súd v dobe aktuálneho rozhodovania odvolaniu otca vyhovieť nemohol a uznesenie okresného súdu potvrdil.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e j e** odvolanie prípustné.